

OBSAH

10 ÚVOD

FILOZOFICKÉ KOŘENY

PSYCHOLOGIE VE STAVU ZRODU

- 18 **Čtyři temperamenty osobnosti**
Galénos
- 20 **V tomto stroji je myslící duše** René Descartes
- 22 **Spěte!**
Abbé Faria
- 24 **Pojmy se stávají silou, jestliže si vzájemně odporují**
Johann Friedrich Herbart
- 26 **Být oním já, jímž opravdu jsme**
Søren Kierkegaard
- 28 **Osobnost je utvářena přírodou a výchovou**
Francis Galton
- 30 **Zákony hysterie jsou univerzální**
Jean-Martin Charcot
- 31 **Příznačná destrukce vnitřních spojů psyché**
Emil Kraepelin
- 32 **Počátky duševního života se datují od počátku života**
Wilhelm Wundt

- 38 **Význam slova „vědomí“ známe, pokud nás někdo nepožádá, abychom je definovali**
William James
- 46 **Adolescence je novým zrozením**
G. Stanley Hall
- 48 **24 hodin poté, co se něčemu naučíme, dvě třetiny z toho zapomeneme**
Hermann Ebbinghaus
- 50 **Intelligence jednotlivce není fixní kvantita**
Alfred Binet
- 54 **Nevědomí vidí muže za záclonou**
Pierre Janet

BEHAVIORISMUS

REAGUJEME NA SVÉ OKOLÍ

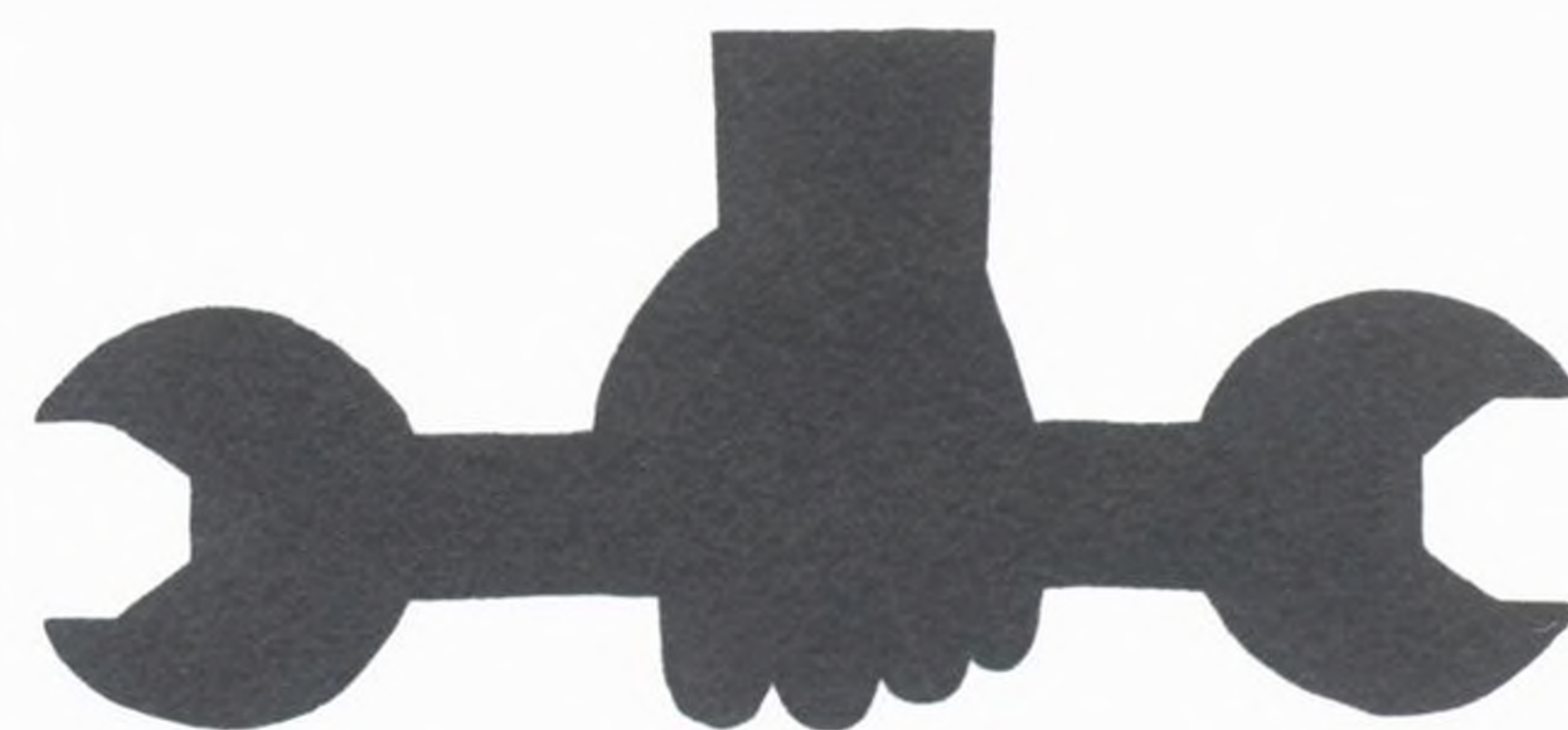
- 60 **Pohled na chutnou potravu vyvolává v ústech hladového člověka slinění**
Ivan P. Pavlov
- 62 **Neužitečné akty jsou vymazány** Edward Thorndike
- 66 **Kdokoli, bez ohledu na svou přirozenost, může být vychován tak, že bude čímkoli** John B. Watson
- 72 **To velké, Bohem dané bludiště, jímž je náš lidský svět** Edward Tolman
- 74 **Jakmile krysa navštívila náš pytel zrní, můžeme počítat s tím, že se vrátí** Edwin Guthrie
- 75 **Nic není přirozenější, než že kočka „miluje“ krysu** Zing-Yang Kuo
- 76 **Učení zkrátka není možné** Karl Lashley
- 77 **Vtištění nemůže být zapomenuto** Konrad Lorenz
- 78 **Chování je formováno pozitivním a negativním posilováním** B. F. Skinner
- 86 **Přestaňte si představovat scénu a uvolněte se** Joseph Wolpe

PSYCHOTERAPIE

CHOVÁNÍ JE URČOVÁNO NEVĚDOMÍM

- 92 **Nevědomí je pravou psychickou realitou**
Sigmund Freud
- 100 **Neurotik s sebou neustále nese pocit méněcennosti**
Alfred Adler
- 102 **Kolektivní nevědomí tvoří archetypy**
Carl Jung
- 108 **Zápas mezi instinktem života a smrti přetrvává po celý život**
Melanie Kleinová
- 110 **Tyranie „měl bych“**
Karen Horneyová
- 111 **Superego je vidět, když nepřátelsky konfrontuje ego**
Anna Freudová
- 112 **Pravdu lépe snášíme, jedině když ji sami odhalíme** Fritz Perls
- 118 **Je skandálně nedostatečné poskytnout cizímu dítěti lásku a domov**
Donald Winnicott
- 122 **Nevědomí je řečí toho Druhého v nás**
Jacques Lacan
- 124 **Úkolem člověka je, aby zrodil sám sebe**
Erich Fromm

- 130 **Dobrá život je proces, ne stav bytí**
Carl Rogers
- 138 **Čím člověk může být, tím musí být**
Abraham Maslow
- 140 **Utrpení přestává být utrpením ve chvíli, kdy najde svůj smysl**
Viktor Frankl
- 141 **Bezbolestně se člověk člověkem nestane**
Rollo May
- 142 **Racionální názory vytvářejí zdravé emoční důsledky**
Albert Ellis
- 146 **Rodina je „továrna“, kde se vyrábějí lidé**
Virginia Satirová
- 148 **Zapni se, nalaď se, vypadni**
Timothy Leary
- 149 **Vhled může způsobit slepotu**
Paul Watzlawick
- 150 **Šílenství nemusí být jen konec života, může být začátkem nového**
R. D. Laing
- 152 **Náš osud neurčuje minulost** Boris Cyrulnik
- 154 **Jenom hodní lidé mají deprese**
Dorothy Roweová
- 155 **Otcové podléhají pravidlu mlčení**
Guy Corneau

KOGNITIVNÍ PSYCHOLOGIE

MOZEK JAKO DATOVÝ PROCESOR

- 160 **Instinkt jako dynamický vzorec** Wolfgang Köhler
- 162 **Vyrušení při úkolu výrazně zvyšuje pravděpodobnost, že si ho zapamatujeme**
Bluma Zeigarniková
- 163 **Když dítě slyší kroky, aktivuje se shluk neuronů**
Donald Hebb
- 164 **Poznání je proces, ne produkt**
Jerome Bruner
- 166 **Člověka s přesvědčením lze změnit jen těžko**
Leon Festinger
- 170 **Magické číslo sedm plus nebo minus dva**
George Armitage Miller
- 174 **Na povrchu je toho víc, než oči vidí**
Aaron Beck
- 178 **V každém okamžiku dokážeme vnímat pouze jeden hlas**
Donald Broadbent

- 186 Šíp času se ohýbá do smyčky**
Endel Tulving
- 192 Vnímání je zvenčí řízená halucinace** Roger N. Shepard
- 193 Neustále pátráme po kauzálních spojeních**
Daniel Kahneman
- 194 Události a emoce se ukládají do paměti společně** Gordon H. Bower
- 196 Emoce jsou jako splašený kuň** Paul Ekman
- 198 Extáze je krokem do alternativní reality**
Mihály Csíkszentmihályi
- 200 Šťastní lidé jsou vysoce společenšší**
Martin Seligman
- 202 To, čemu věříme s plným přesvědčením, nemusí být nutně pravda**
Elizabeth Loftusová
- 208 Sedm hříchů paměti**
Daniel Schacter
- 210 Člověk není totéž co jeho myšlenky**
Jon Kabat-Zinn
- 211 Bez biologických hodin v našich mozcích by naše životy byly chaotické**
Colin Blakemore
- 212 Pobídka je drobný prvek prostředí, který přitahuje naši pozornost a mění naše chování**
Richard Thaler

213 Existují obavy, že biologie zpochybní vše, co považujeme za svaté
Steven Pinker

214 Rituály kompulzivního chování jsou pokusem, jak ovládnout nutkavé myšlenky Paul Salkovskis

216 Věnujeme pozornost tomu, co hledáme... to, co vidíme, je až neuvěřitelně omezené
Chabris a Simons

SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

**ŽIJEME VE SVĚTĚ
SPOLU S DALŠÍMI LIDMI**

222 Člověk nemůže porozumět systému, dokud se ho nepokusí změnit
Kurt Lewin

228 Jak silné je tíhnutí k sociální konformitě?
Solomon Asch

232 Život je jako divadelní představení
Erving Goffman

234 Čím více panuje přátelská atmosféra a týmový duch... tím větší je riziko skupinového myšlení
Irving Janis

236 Čím častěji člověk něco vidí, tím víc se mu to líbí
Robert Zajonc

242 Kdo má rád schopné ženy?
Janet Taylor Spenceová

243 Bleskové vzpomínky produkují události s vysokým emocionálním nábojem
Roger Brown

244 Cílem není posouvat hranice vědomostí, ale být v centru vědění Serge Moscovici

246 Od přírody jsme sociální tvorové
William Glasser

248 Věříme, že lidé dostanou, co si zaslouží
Melvin Lerner

250 Lidé, kteří dělají šílené věci, nemusí být nutně šílenci
Elliot Aronson

252 Lidé dělají to, co se jim řekne
Stanley Milgram

260 Co se stane, když slušné lidi postavíme do špatné situace?
Philip Zimbardo

**262 Experimentátor musí
vyvažovat vědecké
zájmy se zájmy svých
potenciálních účastníků**
Diana Baumrind

**263 Nečinný přihlížející:
proč nepomůže?**
Latané a Darley

**264 Trauma je třeba
chápat jako vztah
mezi jednotlivcem
a společností**
Ignacio Martín-Baró

VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

OD KOJENCE PO DOSPĚLÉHO

**270 Cílem vzdělávání je
vytvářet lidi schopné
dělat nové věci**
Jean Piaget

**278 Sami sebou se stáváme
skrze druhé**
Lev Semjonovič Vygotskij

**279 Za dítě není
zodpovědný žádný
konkrétní rodič**
Bruno Bettelheim

**280 Vše, co roste, má svůj
plán** Erik Erikson

**282 Rané citové vazby jsou
nedílnou součástí lidské
přirozenosti**
John Bowlby

**286 Konejšivý tělesný
kontakt je nesmírně
důležitý**
Harry Harlow

**287 Připravujeme děti na
život, o jehož průběhu
nevíme zhola nic**
Françoise Dolto

**288 Citlivá matka vytváří
bezpečnou vazbu**
Mary Ainsworthová

**290 Kdo učí děti nenávidět
lidi jiné rasy a obávat se
jich?**
Kenneth Clark
a Phipps Clarková

**292 Dívky dostávají lepší
známky než chlapci**
Eleanor E. Maccobyová

**294 Většinu lidského chování
se člověk učí nápodobou**
Albert Bandura

**300 Morálka se vyvíjí
v šesti stadiích**
Lawrence Kohlberg

**302 Řečový orgán roste
jako kterýkoliv jiný
tělesný orgán**
Noam Chomsky

PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI

OSOBNOST A INTELIGENCE

**310 Vyjmenujte co nejvíce
možných způsobů
použití párátka, které
vás napadnou**
J. P. Guilford

**312 Měl Robinson Crusoe
osobnostní rysy před
příchodem Pátka?**
Gordon Allport

**320 Obecná inteligence
se skládá z fluidní
a krystalické inteligence**
Raymond Cattell

**322 Mezi šílenstvím
a genialitou existuje
spojitost** Hans J. Eysenck

**328 Hnací silou výkonu
jsou tři hlavní motivace**
David C. McClelland

**330 Emoce je v zásadě
nevědomý proces**
Nico Frijda

**332 Chování bez podnětů
z okolního prostředí by
bylo absurdně chaotické**
Walter Mischel

**334 V psychiatrických
léčebnách nejsme schopni
rozeznat duševně zdravé
od duševně chorých**
David Rosehan

336 Tři tváře Evy
Thigpen a Cleckley

**338 DALŠÍ
PSYCHOLOGOVÉ**

348 VÝKLADOVÝ SLOVNÍK

352 REJSTŘÍK

359 PODĚKOVÁNÍ